

24. juni 2010

Fotos: Kirsten Schmidt, Lis Slottved og Ida M. Hansen.

Referent: Tove Engelhardt Mathiassen

Referat for landsmøde

i De danske Museers dragt- og tekstilpulje

25.-26. maj 2010

Lolland-Falster

Kære alle!

Tak til landsmødets værter og indlægsholderne for et indholdsrigt møde, hvor vi fik et indblik i samlingerne på Museum Lolland-Falster og drøftet væsentlige dragt- og tekstilfaglige problemstillinger. Tak til Museum Lolland-Falster for deres arbejde med at finde særligt interessante tekstiler frem fra magasinerne.

Tirsdag den 25. maj 2010

Startede vi på Frilandsmuseet i Maribo, hvor folkedansere og spillemænd mødte os. Vejret var med os til udendørs danseopvisning.

Anna Margrethe Jonsson fra De danske Folkedanseres Dragtudvalg fortalte om dragtarbejdet i kredsen, hvor man tager udgangspunkt i originale dragter fra slutningen af 1700tallet og begyndelsen af 1800tallet, når man fremstiller folkedanserdragter. Efter landsmødet skal folkedanserne hjælpe med arbejdet

på udstillingen "Hovedlin og susebukser", som åbner 25. juni 2010. (Ref: Se præsentation på www.dragt.dk)

Ulla Schaltz, leder af Museum Lolland-Falster, bød velkommen og fortalte om Skovpavillonen på museets frilandsmuseumsafdeling. Bygningen stammer fra 1850'erne og har haft forskellige anvendelser blandt andet museumsmagasin, indtil den igen er taget i brug som sommerpavillon med servering af historiske kager mm.

Vivian Høxbro fortalte om striktøjer fra Falster som en inspirationskilde til strikkedesign igennem 25 år blandt andet på grund af hendes personlige historie med strikkende formødre. Vivian opfordrede museerne til at benytte sig af den store interesse, der er for strik i øjeblikket, til at lave udstillinger, kurser, seminarer, publikationer – for eksempel om strik før og nu og om redskaber før og nu. Vivian fortalte desuden, at der i sommeren 2010 er et strikkesymposium i Sverige. Følg link:

http://www.gavstrik.dk/arrangementer/Program_NS2010.pdf

Vivian fremhævede specielt strikketøjer fra Falster med drejede masker, der giver en markant reliefvirkning, og elegante løsninger på ind- og udtagninger og motivets formindskelse på ærmer mv. Der er ca. 40 nattrøjer i Museum Lolland-Falsters samling. **Esther Grølsted** oplyste der er ca. 100 på Nationalmuseet. **Catharina Oksen** fortalte i forlængelse af et besøg på Plimoth Plantation i USA, at der ingen lokal produktion var af strikvarer i det område i 1800-tallet.

Kort orientering fra sekretariatet: **Tove Engelhardt Mathiassen** kunne fortælle, at Kulturarvsstyrelsen fortsat ønsker at støtte samarbejdet i puljer og samarbejdskredse. Der er fra Kulturarvsstyrelsens side fokus på, om man genererer forskningsprojekter. I forbindelse hermed er dragtpuljen indgået i et forsknings samarbejde med Centre of Textile Research på Københavns Universitet. Det er væsentligt for det fortsatte puljesamarbejde, at medlemmerne nævner medlemskabet af puljen i deres ansøgninger om forskningsstøtte.

Onsdag den 26. maj 2010

mødtes vi på Museum Lolland-Falsters administration i Amtsforsvalterboligen i Nykøbing Falster, hvor **Ulla Schaltz** bød velkommen og informerede om den

ændrede museumsstruktur på Lolland-Falster. Museet omfatter efter museumsfusionen nu 5 udstillingssteder med Reventlow-museet, som sidste skud på stammen. 30 bygninger ejes af museet, som har ca. 50.000 gæster pr. år, hvor frilandsmuseumsdelen i Maribo tiltrækker ca. halvdelen. Ulla fortalte desuden om museets tekstilprojekter, som sker i forskellige samarbejdsfora som museets venneforening og de lokale folkedansere, desuden har museet for 2 år siden indledt et samarbejde med Duran Textiles i Sverige om produktion af kattuntryk, der udarbejdes som kopier af stoffer fra kristentøj i samlingen. Herunder stoffet "krasse" fra en dåbstrøje i Museum Lolland-Falsters samlinger.

Samarbejdet vil blive belyst i en artikel i det norske Magasinet Bunad i september 2010.

Anne Hedeager Krag fortalte herefter om Birgit Schytt, hvis virke på Museum Lolland-Falster (på afdelingen i Nykøbing Falster) gennem 50 år har haft fundamental betydning for opbygningen af museets fine tekstilsamling og formidlingen af den i udstillinger og publikationer, hvor Birgit Schytt blandt andet har skrevet om de hollandske indvandreres påvirkning på dragter på Sydfalster. Hun var specielt interesseret i de hvide syninger, såkaldte falstersyninger.

Se også:

<http://www.aabne-samlinger.dk/lollandfalster/czaren/samling/tekstiler/index.asp>

Og:

http://www.historie-online.dk/nyt/lollandfalstermuseum_medalje.htm

Herefter så medlemmerne de særligt interessante tekstiler, nemlig navneklude, kristentøj og strikkede nattrøjer, der var fundet frem i dagens anledning og udstillet i Czarens hus.

Vivian Høxbro var med og fremhævede nogle af de udstillede nattrøjer på grund af deres fremragende tekniske udførelse. Med små strikkeprøver viste hun nogle af teknikkerne.

Annette Herbst gennemgik sit arbejde med to kostumer udført til renæssanceåret 2006. Hun fremlagde sin brug af kilder som eksempelvis andres opmålinger af originale dragter og de dermed forbundne problemer samt malerier fra tiden.

De to kostumer var brugsdragter til skuespillere, så der skulle tages særlige hensyn til funktionalitet og naturligvis også til budget.

Anne Hedeager Krag foreslog i forbindelse med de udstillede navneklude, at man lavede en landsdækkende udstilling på de danske museer om navneklude.

Anne fortalte om de udvalgte kristentøj. Museum Lolland-Falster har cirka 70 kristentøj i sine samlinger, og dragtpuljen fik set fem af de mest interessante. Blandt andet et kristentøj skænket til museet i 1995. Giverne er beslægtet med biskop Monrad, og man mener, at han kunne være døbt i dragten.

Desuden fokuserede Anne på dragternes materialer blandt andet en dåbsdragt fra Rørbæk på Lolland, hvis trykte forstof formodentlig er fremstillet på Jenners trykkeri på Blegdamsvej i København.

Dragtpuljens landsmøde:

Trine Borake: *Arkæologiske tekstiler fra nyere tid - refleksioner om registrering.*

Trine har skrevet magisterkonferens om arkæologiske tekstiler fra 1700tallet. De er fundet nord for den store udgravning ved Mærskes hovedsæde (Esplanadegrunden), nemlig i Churchill-parken. På feltet nyere tids arkæologi er der mulighed for sammenligninger med historisk materiale. Trine ønsker at

bidrage til en forbedret registreringsmetodik i sin analyse af de arkæologiske tekstilfund, som udgør cirka en tredjedel af det totale fund på 1000 genstande. Fundet er under København Bymuseums ansvarsområde. Trine demonstrerede med modeller og grafer, hvordan forskningsspørgsmål kan besvares så at sige på tværs af materialet, når registreringen inddrager parametre som gennemsigtighed, refleksivitet og fleksibilitet. Et eksempel: Trine har inddraget tekstilernes kvalitet for eksempel i forhold til en nutidig tekstilterm som etamine og givet det subjektive betegnelser som jævnt eller groft. For det samme fragment har hun endvidere set på funktionelle elementer som luvslidt eller øget. (Ref. Specialet er lagt på www.dragt.dk)

Ida Elisabeth Hansen: *Hvor er de andre ¾?* Et stykke kinesisk silke fra Textilforum/Herning Museums samling.

I 1935 modtog Herning Museum et stykke silkestof med følgende proveniens: Det skulle stamme fra en kjole brugt af en kun 15 årig brud. Stoffet skulle være hjembragt af Kresten Nielsen Abildtrup fra Sønder Felding. Han sejlede med kaperskibe fra hollandske havne helt til Kina og blev en velhavende mand. Der var fire døtre. Kjolens stof blev delt i fire og givet i arv til døtrene. Stykket er skænket af et barnebarn til en gren af familien, der flyttede til Maribo. Ida efterlyser oplysninger om, hvor de øvrige dele af kjolen befinder sig. Ref. Vedhæfter endnu et billede af stoffet sammen med referatet.

Kirsten Schmidt: *introduktion til Rudersdal Museums nye udstilling: "Sting på kryds og tværs"*

De kendte kalendere fra Håndarbejdets Fremme med et forlæg til broderi for hver måned har 50 års jubilæum. I den anledning afholder Rudersdal Museum en udstilling, hvor samtlige forlæg er broderet. Gerda Bengtson har medvirket på 14 kalendere, de 13 selvstændigt. Hendes Majestæt har designet tre. Mange forskellige kunstnere har tegnet broderimønstrene for eksempel Bjørn Wiinblad, Naja Salto og i jubilæumsåret har Sonia Brandes tegnet kalenderen. (se www.dragt.dk)

Nyt fra arbejdsgrupperne og sekretariatet.

textilnet.dk ved **Tove Engelhardt Mathiassen**

- Orddatabasen har skiftet navn til det mere mundrette textilnet.dk og domænenavnet er reserveret.
- I forbindelse med forskningssamarbejdet med Centre of Textile Research er centrets leder professor Marie-Louise Nosch medunderskriver på ansøgninger om fondsstøtte til projektet.
- Se præsentation af samarbejdet på <http://ctr.hum.ku.dk/otherprojects/danishcostumegroup/>
- Nu indsamler gruppen flere støtterklæringer inden næste ansøgningsrunde
- Vi er næsten færdige med en ny anderledes ansøgning

Dragtjournalen ved **Karen Woer**

- Karen er nyt medlem i redaktionsgruppen og kunne fortælle, at gruppen netop har søgt om tidsskriftsstøtte hos Styrelsen for Bibliotek og Medier, hvor gruppen har søgt om 5000 til grafiker og 5000 til redaktørarbejde. Man kan søge om opstartsstøtte og støtte til produktion.
- næste nummer handler om børnetøj
- Derefter kommer et blandet nummer. Indlæg modtages meget gerne!
- gruppen tager gerne imod konstruktiv kritik, nye idéer mm.
- gruppen søger stadig kræfter, der har lyst og mulighed for at gå ind i arbejdet. Lige nu kører vi på lidt lavere blus med cirka en udgivelse om året.

Lita Rosing-Schouw og Kirsten Rykind-Eriksen meldte sig.

Nyt fra Københavnergruppen ved **Helle Leilund**

Denne gruppe er nedsat, fordi nogle af puljens medlemmer ikke kan få nok. Gruppen arrangerer ekstra møder øst for Storebælt cirka to gange pr. år efter arbejdstid. Alle medlemmer er velkomne. Siden sidste landsmøde har der været

- besøg i Københavns Domkirkemuseum, hvor **Susanne Torgard** viste bispekåber
- besøg på Det Kongelige Teater, hvor **Anne Sofie Bruun** viste 1700tals kostumer
- ideer er velkomne
- gruppen forventer at arrangere et besøg på Kunstindustrimuseet (Ref.: bemærk: det bliver i forbindelse med næste landsmøde)

Bestyrelsesarbejde ved **Lita Rosing-Schouw** og **Tove Engelhardt Mathiassen**

Lita har i en periode været dragtpuljens repræsentant i Professionshøjskolen UCC. Kirsten Toftegaard fra Kunstindustrimuseet har siddet i bestyrelsen for Textilskolen i Holte. Er det relevant for dragtpuljen at engagere sig her? Er der reel indflydelse? Punktet resulterede i en lang debat, hvis konklusion var, at det var vigtigt at engagere sig. At det var vigtigt, at museer og uddannelsesinstitutioner kender hinandens behov og muligheder – kun derved kan uddannelsesinstitutionerne målrette undervisningen. Lita vil gerne fortsætte til en anden melder sig. Puljeseekretæren skal undersøge Kulturarvsstyrelsens retningslinjer for deltagelse i bestyrelsesarbejde.

Nyt om antologien Snit ved **Helle Leilund**

Alt materiale er afleveret til forlaget Museum Tusulanum. Udgivelsesdato kendes endnu ikke.

Regin undergrupper ved **Tove Engelhardt Mathiassen**

Siden sidste landmøde er gruppen angående Regin blevet udvidet med medlemmer fra textilnet.dk gruppen.

- Måltagningstegninger blev fremvist og godkendt
- Undergrupperne blev omdelt og godkendt
- Gruppen fortsætter sit arbejde med at indplacere genstandsord i undergrupperne, når medlemmer sender nye ord
- Puljeseekretæren kontakter Kulturarvsstyrelsen for at få undergrupper og tegninger ind i Regin

Nyt fra sekretariatet ved **Tove Engelhardt Mathiassen**

Som nævnt lægger Kulturarvsstyrelsen vægt på, at der i puljerne genereres samarbejde og forskning. Dragtpuljen er derfor fra januar 2010 indgået et forskningssamarbejde med Centre of Textile Research angående textilnet.dk som nævnt; men udover det på følgende måder:

- Puljemedlem **Susanne Lervad** er blevet gæsteforsker <http://ctr.hum.ku.dk/staff/collaborators/lervad/>
- Puljeseekretær **Tove Engelhardt Mathiassen** er blevet inviteret med som såkaldt "non-academic partner" i det internationale forskningsprojekt "Fashioning the Early Modern. Innovation and Creativity in Europe, 1500-1800", hvor puljemedlem **Maj Ringgaard** spiller en væsentlig rolle. Puljemedlem **Kirsten Toftegaard** er ligeledes "non-academic partner". Projektet løber frem til 2013.

www.dragt.dk gik 21. maj 2010 i luften i en ny udgave. Tak for ros og ris og kommentarer. Husk at sende oplysninger om de artikler, bøger eller udstillingskataloger, som I har skrevet med udgangspunkt i danske dragt- og tekstilsamlinger. Husk at sende call-for-papers, oplysninger om interessante konferencer om historisk dragt og tekstil. Send jeres materiale om jeres og andres udstillinger om historisk dragt og tekstil, og vi lægger det på.

Næste landsmøder:

5.-6. august 2010 på Arbejdermuseet og Frilandsmuseet.

Forårsmødet 2011 – ideer og forslag.

Bornholm blev nævnt. Puljeseekretæren undersøger sagen.

Farvel og tak for denne gang og husk at nævne jeres medlemskab af puljen i fondsansøgninger.

Med venlig hilsen

Tove Engelhardt Mathiassen
Museumsinspektør og puljeseekretær

25. maj 2010
TEM

Deltagere i Landsmødet 25.-26. maj 2010

Anita Mikkelsen, Søllerød Museum
Anja Jørgensen, Frilandsmuseet
Anna Margrethe Jonsson, Annisse
Anne Elizabeth Jensen, Museum Lolland-Falster
Anne Hedeager Krag, Næstved
Anne Husum Marboe, Museum Amager
Annet Laursen Skjelsager, Farum
Annette Herbst, Haderslev
Birgit Wilster Hansen, Museum Lolland-Falster
Catharina Oksen, Middelaldercentret
Esther Grølsted, Nationalmuseet
Hanne Melvej Lyngby, Den Gamle By
Helena Bergier, Kvindemuseet
Helle Leilund, Arbejdermuseet
Ida Elisabeth Hansen, Textilforum
Inge Christiansen, Køge Museum
Inge Marie Hansen, Museum Lolland-Falster
Jytte Sonne, Kvindemuseet
Karen Woer, Den Gamle By
Kirsten Emiland, Holbæk
Kirsten Rykind-Eriksen, Randbøl
Kirsten Schmidt, Rudersdal Museer
Kirsten Aagaard, Flynderupgårdmuseet
Lis Slottved, Aabenraa
Lita Rosing-Schow, Gilleleje Museum
Lone Nielsen, Køge Museum
Maj Ringgaard, Nationalmuseet
Marie M. Døllner, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole
Mette Jensen, Nationalmuseet
Naomi Hainau Pinholt, Hørsholm
Susanne Klose, Holte
Susanne Lervad, København
Trine Borake, København
Ulla Schaltz, Museum Lolland-Falster
Vivian Høxbro, Stubbekøbing

Tove Engelhardt Mathiassen, Den Gamle By og puljeseekretær